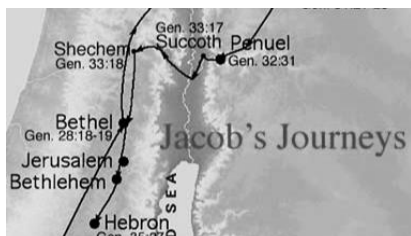

1. Opweg naar huis...

Stel je voor: je bent 20 en je gaat een half jaar op wereldreis. Je ouders vonden het best eng, maar ze hebben je toch gesteund. En dan, na die zes maanden, kom je weer terug naar Nederland. Je hebt geappt: 'Kom me maar niet halen van Schiphol, ik kom zelf wel naar huis.' Maar als je op Schiphol bent, denk je: 'Weet je wat? Ik ben nou toch in Amsterdam. Daar blijf ik nog een poosje.' Je gaat niet naar huis, maar je gaat naar een hostel in Amsterdam. Daar blijf je een weekje, en dan denk je: 'Ach... ik ga ook nog een poosje naar Zandvoort.' En je ouders maar wachten! Tot ze op een dag bellen: 'Jaap, kom je nou nog naar huis...?'

2. De God van Bethel

Bizar verhaal natuurlijk! Zoiets zou je toch nooit doen? En toch... toch is dit precies wat Jakob aan het doen is, hier in deze hoofdstukken van Genesis, hoofdstuk 33, 34, en 35. Om het goed te begrijpen moeten we terug in de tijd. Meer dan twintig jaar geleden is Jakob gevlucht. Moederziel alleen, op weg naar een vreemd land. Jakob had zijn oudere broer, bedrogen. Hij had de zegen gestolen, de zegen die bestemd was voor de oudste, voor Ezau, maar die Jakob naar zich toetrok. De oudste kreeg in het Midden-Oosten altijd een dubbel erfdeel, twee keer zoveel, en vooral: één van de zonen van Izak zou de bijzondere positie krijgen die God in gedachten had, God die Abraham had uitgekozen, en vervolgens ook de zoon van Abraham, Izak, en dan één van die zonen van Izak. Jakob was intens gemeen geweest, en Ezau was dan ook wóédend, en wilde Jakob met eigen handen vermoorden. Maar Jakob vluchtte, en toen hij bij het stadje Luz kwam, sliep hij daar alleen, onder de blote hemel. Hij kreeg een droom: de hemel was open en er stond een ladder tussen de hemel en de aarde. Er waren engelen die de ladder op gingen en weer af gingen. En God gaf Jakob Zijn belofte: 'Jakob, je zult uitgroeien tot een groot volk. Dit land, waarop je ligt te slapen, zal van jou zijn, en van je nakomelingen. En ik ga met je mee, je zult hier weer veilig terugkomen.' Jakob werd wakker en was verbaasd. Hij zei: 'God was hier en ik wist het niet!' Hij noemde toen die plaats Bethel, dat betekent: 'Huis van God', 'Gods huis'. En Jakob deed een plechtige belofte. Hij zei, letterlijk – Genesis 28: 20: 'Als God met mij zal zijn en mij zal beschermen op deze weg, waar ik op ga, en mij brood zal geven om te eten en kleren om aan te trekken, en ik in vrede in het huis van mijn vader zal terugkeren, dan zal de HERE mij tot een God zijn.' Oftewel: 'Dan zal de HERE voor mij de enige zijn, dan zal ik echt alléén op Hem mijn leven bouwen.' En dan komt Jakob in die verre streek Paddan-Aram, in de stad Haran, hij krijgt er onderdak bij zijn oom, Laban. Twintig jaar werkt hij voor Laban. Hij trouwt met twee van zijn dochters, Lea en Rachel, en hij krijgt kinderen, niet alleen van zijn twee vrouwen maar ook van zijn twee bijvrouwen. Twaalf kinderen krijgt hij daar in Haran, elf zonen en één dochter, Dina heet ze. Jakob wordt ook rijk, hij verdient als herder in dienst van Laban, en dat gaat hem zó goed af, dat zijn kudde enorm groeit. En dan, na twintig jaar, spreekt God tot Jakob in een droom, en Hij zegt: 'Jakob, ik ben de God van Bethel. Weet je nog? Ga maar terug naar huis.' God noemt Zich de 'God van Bethel'. En inderdaad, Jakob gaat terug. Dat is een spannende tocht, want hoe zal Ezau hem nu ontvangen? Zal Ezau hem alsnog vermoorden? Jakob heeft nog nooit echt berouw getoond, en dat staat in tussen God en hem. Dat is een struikelblok. God kan hem niet beschermen tegen Ezau, als Jakob niet eerst erkent dat hij van God afhankelijk is. En omdat Jakob het voor zich uit blijft schuiven, zoekt God de confrontatie, bij de beek Jabbok. In de gestalte van een mens vecht in de nacht Hij met Jakob. Tegen de morgen zegt God: 'Jakob, laat me gaan!' Maar Jakob zegt: 'Ik laat U niet gaan, tenzij U mij zegent!' En daarmee is Jakob waar hij móet zijn: eindelijk heeft hij geleerd dat hij uitsluitend verder kan dankzij de zegen van de HERE. Gelukkig kán hij dan ook verder, en als hij Ezau ontmoet, dan volgt er een ontroerende verrassing.

Ezau is niet boos meer. Integendeel, Ezau sluit zijn broer Jakob in de armen en huilt van blijdschap, dat Jakob weer terug is. Jakob is diep onder de indruk en zegt: 'Ezau, je gezicht lijkt op het gezicht van God.'

3. Jakob treuzelt, en daar rust geen zegen op

En dan?! Je zou zeggen: Dat is toch duidelijk! Meteen terug naar Bethel! Naar dat Huis van God, waar God tot Jakob heeft gesproken. Meteen terug om God te danken en te aanbidden. Meteen terug om je belofte waar te maken en te laten zien: 'Voor mij is er nog maar één God, dat is de HERE!' Meteen naar Bethel, naar het Huis van God, dat is logisch, toch? Net als Jaap, die vanaf Schiphol natuurlijk meteen naar huis gaat! Dat kan niet missen! Maar het gebeurt niet. Jakob gaat niet naar Bethel. Hij doet iets heel anders. Genesis 33: 17: 'Maar Jakob trok naar Sukkoth. En hij bouwde een huis voor zichzelf en maakte hutten voor zijn vee. Daarom gaf hij die plaats de naam Sukkoth.' Ik heb gekeken op de kaart, en ik dacht: 'Hè? Dat klopt helemaal niet!' Want Jakob kwam vanuit het noorden en was de beek Jabbok overgestoken naar het zuiden, maar Sukkoth, dit ligt weer ten noorden van de Jabbok. Hij ging dus gewoon weer terug! Weer terug de Jabbok over! En wat hij dan doet, is ook vreemd. Want je moet weten: Sukkoth, dat betekent: 'hutten', 'loofhutten'. Sukkoth is de Hebreeuwse naam voor het Loofhuttenfeest. Het volk Israël woont dan een week lang in een hutje, een loofhut, en dus níét in een huis van steen. Want de boodschap van het Loofhuttenfeest, van Sukkoth, dat is: 'Je bent op aarde een vreemdeling, een pelgrim. Je bent altijd onderweg. Je moet niet vertrouwen op een huis van steen, nee, je moet vertrouwen op God!' Dat Loofhuttenfeest bestond nog niet in de tijd van Jakob, maar het bestond al wél toen Mozes eeuwen later het boek Genesis schreef. En dan is het gewoon héél vreemd om dat te lezen in vers 17: 'Jakob trok naar Sukkoth (naar Loofhutten). En hij bouwde een huis voor zichzelf...' Dat klinkt als vloeken in de kerk! En zo is het ook! 'Jakob, man, je moet naar Bethel! Wat ga je daar nou een huis bouwen...?! Nota bene in Sukkoth...?!' Maar goed, Jakob trekt toch weer verder. Je denkt: 'Nou zal hij toch echt wel naar Bethel gaan.' Maar nee, wéér niet! Genesis 33: 18 en 19: 'Jakob kwam veilig aan bij de stad Sichem, die in het land Kanaän ligt, nadat hij uit Paddan-Aram gekomen was; en in het zicht van die stad zette hij zijn tenten op. Hij kocht het stuk land waarop hij zijn tent gezet had voor honderd geldstukken van de zonen van Hemor, de vader van Sichem.' Je denkt: 'Wat krijgen we nou?' Hij gaat nu ook nog een stuk land kopen! Hij gaat zich helemaal ingraven... terwijl God op hem wacht in Bethel! Oké, hij bouwt een altaar, daar bij Sichem, maar dat is niet de juiste plek... En er rust ook beslist geen zegen op. Want dan krijgen we hoofdstuk 34. Dat hoofdstuk hebben we overgeslagen, maar dat is een verschrikkelijk hoofdstuk. De dochter van Jakob, Dina, gaat eens een keer naar die stad Sichem toe. Gezellig winkelen, contact zoeken met de meiden daar. Maar dan gebeurt er iets vreselijks. Sichem heeft een vorst, dat is Hemor. En de zoon van Hemor, Sichem (hij heet ook Sichem, net als de stad), die ziet Dina, hij grijpt haar en ze wordt door hem verkracht. Maar hij wordt ook verliefd op haar, en hij gaat naar Jakob en hij zegt: 'Mag ik met Dina trouwen? Ik wil een bruidsschat betalen, u mag vragen wat u wilt.' En dan komen de broers van Dina erbij, de elf zonen van Jakob en die zeggen: 'Nou, dat kan wel, maar op één voorwaarde. Wij zijn allemaal besneden, de mannen van onze familie. Als nou alle mannen van de stad Sichem zich laten besnijden, dan zijn we één volk. Dan kun je wel met Dina trouwen.' Nou, die kroonprins, Sichem, is zo verliefd, hij gaat terug naar de stad, en ja, de mannen gaan akkoord, op één dag worden alle mannen besneden. Maar dat is natuurlijk heel ingrijpend, als je een volwassen man bent. Dus wat gebeurt er? Op de derde dag, als al die mannen in Sichem hevige pijn lijden, trekken twee broers van Dina, Simeon en Levi, erop uit. Met een zwaard in hun hand gaan ze naar Sichem en ze moorden alle mannen uit. Jakob is geschokt, hij zegt: 'Nu zal voortaan iedereen ons haten, hier!' Maar wat zeggen de twee broers? 'Het is hun eigen schuld. Mocht Sichem dan onze zus als een hoer behandelen?' Dat is de situatie! Jakob, die meteen naar Bethel had moeten gaan, blijft

treuzelen. Hij bouwt een huis in Sukkoth, en hij koopt een stuk grond bij Sichem. Maar er rust geen zegen op. Het is één en al ellende.

4. Eindelijk naar Bethel... maar wel zonder afgoden!

En tenslotte moet God Zélf eraan te pas komen om Jakob éindelijk zover te krijgen dat hij naar Bethel gaat. We hebben het gelezen, vers 1 van hoofdstuk 35: 'Daarna zei God tegen Jakob: Sta op, ga naar Bethel en ga daar wonen en maak dáár een altaar voor de God Die aan u verschenen is, toen u vluchtte voor uw broer Ezau.' Nu kan Jakob er niet meer omheen, nu móét hij wel. En dan lees je verder, vers 2 tot 5, en dan ben je verbijsterd wat je leest! Staat het er echt?! Ja, het staat er echt! Lees maar mee, als je een Bijbel bij je hebt: 'Toen zei Jakob tegen zijn huisgezin en tegen allen die bij hem waren: Doe de vreemde goden die in uw midden zijn, van u weg. Reinig u en verwissel uw kleren.

Laten wij opstaan en naar Bethel gaan. Ik zal daar een altaar maken voor de God Die mij antwoordde op de dag toen ik in nood was, en Die met mij geweest is op de weg die ik gegaan ben. Toen gaven zij Jakob al de vreemde goden die ze bij zich hadden, en de ringen die ze in de oren droegen. En Jakob verborg ze onder de eik die bij Sichem staat. Daarop braken zij op.' Hier komt de aap uit de mouw! Waarom wilde Jakob steeds niet naar Bethel? Waarom bleef hij treuzelen, en rondhangen, en de zaak traineren? Omdat hij wist: 'Als we naar Bethel gaan, als we in het Huis van God komen, dan moeten de vreemde goden weg, de huisgoden, van die afgodsbeeldjes.' Eerder is al verteld dat Rachel godenbeeldjes mee had gesmokkeld van huis. Jakob wist dat, hij wist van die godenbeeldjes, anders zou hij hier niet de opdracht geven om ze weg te doen. En hier wringt dus de schoen! Jakob wilde zijn afgoden nog niet weg doen. Of misschien wilde hij dat zelf wel, maar hij wist hoe gevoelig dat lag in zijn gezin, en vooral bij Rachel, zijn lievelingsvrouw. En hij wilde geen gedoe in huis. Maar wat was ook alweer de belofte van Jakob, lang geleden in Bethel? 'Als U mij hier weer veilig terugbrengt, dan bent U mijn God.' Niks huisgoden meer! Nee, alléén de HERE! Jakob is op weg naar Gods huis. En hij heeft al zoveel moois meegemaakt! Hij is door God gezegend bij de Jabbok. Hij heeft een nieuwe naam gekregen. God heeft gezorgd dat Ezau hem met liefde tegemoet kwam. En toch... tóch heeft Jakob die vervlóekte godenbeelden nog in huis! En zo kán hij niet voor God verschijnen. Zo kán hij niet in Bethel komen. God Zelf moet eraan te pas komen. 'Jakob, kom op! Nu is toch écht wel tijd, ga naar Bethel!' En dan, eindelijk, eindelijk, gaan de beeldjes weg, de grond in, onder de eik van Sichem, en die hele groep mensen, ze moeten zich allemaal wassen, ze moeten allemaal schone kleren aantrekken, en pas dán mogen ze naar Gods huis, naar Bethel. Als Jakob in Bethel komt, is het onvoorstelbaar hoe genadig God weer is. Jakob bouwt er een altaar, hij noemt het 'El Bethel', de 'God van Bethel'. En vervolgens verschijnt God opnieuw aan hem. En het is echt ongelooflijk hoe genadig God is. Hij maakt geen verwijt, Hij geeft alléén beloften. Of liever gezegd: God bevestigt Zijn beloften: 'Jakob, je zult uitgroeien tot een menigte van volken, koningen zullen uit je voortkomen, en dit land zal van jou en van je nakomelingen zijn.' Die landbelofte is nooit ingetrokken. En die andere beloften, ze zijn op een wonderlijke manier vervuld. Want Jakob kreeg de naam Israël, en groeide uit tot een groot volk. Maar het blééf niet bij Israël. Want door de grote Zoon van Israël, Jezus, werd Jakob gééstelijk gezien de stamvader van véél meer mensen. Christenen over de hele wereld zijn, dankzij Jezus, verbonden met Abraham, Izak en Jakob. Uit welk volk je ook stamt, door het geloof in Jezus Christus mag je een kind van Abraham zijn, de vader van alle gelovigen. Dus die beloften zijn op een geweldige manier uitgekomen. En als God die beloften gegeven heeft, dan staat er in vers 13: 'Toen voer God op, bij hem vandaan, van de plaats waar Hij met hem gesproken had.' Zie je dat? 'Toen voer God op.' God steeg op. De eerste keer dat Jakob in Bethel was, zag hij engelen die opvoeren, en weer neerdaalden. Maar nu, bij deze tweede keer, is God Zélf naar beneden gekomen. En hier vaart God Zélf weer op. Dit is écht een Huis van God, een Huis van genade. Wat goed dat die afgoden weg zijn, en dat Jakob dit mee mag maken! Wat een zegen, wat een hemels geschenk.

5. Vandaag word je geroepen!

Bethel... Huis van God. Ik heb daar deze week veel over nagedacht. En ik realiseerde me: we zijn allemaal op weg naar het Huis van God. We zijn op weg naar het hemels Vaderhuis. Wie je ook bent, je leven hier op aarde is beperkt. Binnen een paar weken stond ik aan het graf van iemand van 100 jaar, en aan het grafje van een kind dat nooit het levenslicht hier op aarde gezien heeft. We zijn op weg naar Bethel. Maar het zou zomaar kunnen dat je, net als Jakob, gezegend bent door de HERE, maar toch treuzelt, aarzelt, en dat je er niet klaar voor bent om naar het Huis van God te gaan. Het kan zomaar zijn dat er een blokkade is. Zoals die huisgoden een blokkade waren. Een blokkade naar God. Jakob had het beloofd: 'Als U mij veilig terugbrengt, dan bent U mijn God! U alleen!' En misschien heb jij het ook beloofd, misschien heb je belijdenis gedaan, ben je gedoopt: 'U bent mijn God, Vader, Zoon en Geest! U bent de enige!' Maar is dat ook zo? Jij weet het zelf het beste, wat de blokkade is tussen jou en het Huis van God. Waar zit jij aan vast, wat je bij God vandaan houdt? Het kan materieel zijn, luxe, een huis, een auto, het kan ook zijn dat je trots je in de weg staat. Of dat je lichaam je afgod is, of je sport. Er kan een zonde zijn die je niet op wilt geven, iets wat je koestert, maar het is niet goed en je wéét het. Jakob werd geroepen door God Zelf: 'Sta op, ga naar Bethel!' En vandaag roept God ook jou: 'Sta op, Mijn kind! Je bent op weg naar Bethel! Besef je dat?' Je bent op weg naar de eeuwigheid. Ben je daar klaar voor? En wanneer ben je daar klaar voor? Als je alléén op Jezus vertrouwt. Alléén op Hem. Niet op alles wat je zelf gepresteerd hebt. Als je je láát wassen, je láát reinigen door de Heiland, door Christus. Dat is de grote herontdekking geweest van Luther, en Calvijn, en de andere Reformatoren. Deze week was het 31 oktober, Hervormingsdag. Het is een groot geschenk, dat de Bijbel weer onder het stof vandaan kwam in 1517, en vooral die boodschap: 'Jezus alleen! Hij is de Verlosser, dankzij Hem is er eeuwig leven!'

Ik las een lang interview, in het *Reformatorisch Dagblad*, met een oudere dame uit Noord-Korea, Hea Woo. Ze woont nu in Zuid-Korea en ze maakt lange reizen om overal te vertellen over wat zij meemaakte als christen in Noord-Korea. In dat land is het streng verboden om christen te zijn. Hea Woo zat drie keer gevangen, jarenlang, om haar geloof. En toen ik dat las, dat interview, dacht ik: 'Hier gaat het om. Deze vrouw laat het zien, wat het betekent: Jezus alleen!' Ik lees een stukje voor: 'In het kamp in Noord Korea werd ik met ruw hout hard geslagen. Ik was bang, niet voor de pijn, maar vooral dat ik bewusteloos zou raken en dan onbewust Jezus' Naam zou ontkennen. Drie dagen lang martelden ze me, van 's ochtends vroeg tot laat in de middag. Daarna dacht ik: Nu zal het wel over zijn. Maar de volgende dag gebeurde het weer. Ik wist dat ik dit in eigen kracht niet kon uithouden. Ik begon te bidden: "Heere God, mijn lichaam is op, wilt U mij helpen U niet te verloochenen?" Toen hoorde ik dat God zei: "Denk eens na over de lijdensweg van Christus." Toen zag ik beelden van hoe Jezus de lijdensweg liep tot Hij aan het kruis hing. Als een film kwam dat voorbij tijdens de marteling. Al die tijd voelde ik geen pijn. Toen de beelden eindigden, was de marteling ook voorbij.' Hea Woo zegt ook: 'Ik ben geen bijzondere christen. Ik ben een heel alledaagse christen, net als jullie. Het enige wat ik heb gedaan, is dicht bij Gods Woord blijven en vertrouwen op de beloften van God. Als je menselijk denkt, is er alleen maar wanhoop. Maar ik wist: na dit lijden komt de kroon die God zal geven aan hen die volharden.' Lieve mensen, Hea Woo heeft helemaal gelijk. Je moet je blik richten op de wereld die komt. Op de kroon die God je geeft als je volhoudt. Op het Huis van God, Bethel, waar de Here Jezus voor jou een plaats heeft klaargemaakt. Want juist als je je blik richt op de wereld die komt, juist dan weet je hoe je nú moet leven. Wat nú belangrijk is, en wat nú onbenullig is. Wat nú je doelen zijn. Wat je nú moet doen. De blik op Bethel reinigt je in Sichem. Het is nú genadetijd. Treuzel niet, daar komt ellende van, kijk maar naar Jakob. Vandaag word je geroepen: 'Sta op, ga naar Bethel!' Vandaag is de tijd om al je afgoden te begraven onder de eik bij Sichem. Vandaag is de tijd om je te wassen en schone kleren aan te doen, om je te láten reinigen door Jezus Christus. Vandaag is de tijd om te zien op Hem, de Verlosser, op Jezus alléén! Amen.